

Evaluatieverslag aanpak jeugdwerkloosheid 2015-2017

Arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond

Januari 2018

1. Inleiding en achtergrond

In 2013 heeft gemeente Haarlem als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland/IJmond een regionaal actieplan (2013-2014) ingediend ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid (2013/307113). Dit actieplan werd succesvol afgerond. Om de aanpak van de jeugdwerkloosheid te continueren stelde het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid extra geld beschikbaar ten behoeve van de actieve bemiddeling naar werk van jongeren met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. In totaal werd er over de jaren 2015 en 2016 € 7 miljoen extra beschikbaar gesteld aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's die een regionaal plan van aanpak indienen. Deze middelen werden gelijk verdeeld over de arbeidsmarktregio's.

De arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland/IJmond kreeg een bedrag toebedeeld van € 200.000 verdeeld over 2015 en 2016 met een uitloop naar 2017.

De gemeente Haarlem treedt op als centrumgemeente van de regio Zuid-Kennemerland/IJmond en diende het regionaal plan van aanpak jeugdwerkloosheid 'Samen naar een werkende toekomst' in bij het ministerie. Dit plan is regionaal afgestemd. In september 2016 vond er een update van het plan van aanpak (matchen op werk) plaats, welke door de wethouders van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Onderwijs /RMC regio werd ondertekend. Het plan heeft uiteindelijk een doorloop gehad tot in het laatste kwartaal van 2017.

2. De doelgroep

De doelgroep van het actieplan aanpak jeugdwerkloosheid wordt gevormd door jongeren in een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt van 18 t/m 27 jaar.

3. De uitvoering

De gemeente Haarlem ontving als centrumgemeente het geld van het ministerie en treedt op als budgethouder. Het betreft een tijdelijke extra inzet in het kader van de aanpak jeugdwerkloosheid 'Samen naar een werkende toekomst'. Er zijn geen meerjarige verplichtingen aangegaan, anders dan voor de duur van de uitvoeringsperiode 'Samen naar een werkende toekomst'.

De regionale werkgroep belast met de uitvoering bestond uit een medewerker van het WSP Zuid-Kennemerland en een medewerker van het WSP IJmond, een medewerker van het RMC/Leerplein en de coördinator van het RMC/Leerplein. Het projectleiderschap was in handen van een medewerker beleid van de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Haarlem.

4. De ingezette instrumenten 2015-2017

1-Jongerenvouchers

Jongerenvouchers zijn ingezet om werkgevers te enthousiasmeren kwetsbare jongeren in dienst te nemen. Indien een werkgever een jongere in dienst neemt ontvangt deze een bedrag van € 1.500 per jongere indien het dienstverband minstens zes maanden heeft geduurd.

Dat kan in de vorm van een leer-werkplek (BBL plek) of een arbeidsovereenkomst bij een werkgever (BBL) Dit is voor de jobcoaches op het MBO en de werkgeversadviseurs een succesvol instrument om een werkgever over de streep te trekken. De ambitie was om 40 vouchers uit te geven.

Resultaat:

De inzet van de vouchers voorziet duidelijk in een behoefte. Werkgevers kunnen daarmee 'over de streep' worden getrokken om een kwetsbare jongere een kans te geven. Eind december 217 zijn er 47 aanvragen voor een jongerenvoucher ingediend die voor toekenning in aanmerking komen.

Hiervan zijn er 35 al uitbetaald. Dit betreft zowel vouchers ten behoeve van het realiseren van een leerwerkplek als een arbeidsovereenkomst. Het aantal is dus hoger dan de eerder geformuleerde ambitie van 40. Het is vermeldenswaard dat het grootste deel van de jongeren die met een voucher in dienst zijn gekomen, daarna bij het bedrijf in dienst zijn gebleven.

2. (Extra) scholingsadviezen RMC

Het scholingsadvies wordt ingezet en uitgevoerd door het RMC/Leerplein. Jongeren vanaf 23 jaar die een uitkering aanvragen en geen afgeronde vooropleiding of sterkqualificatie hebben worden in het kader van deze aanpak persoonlijk gesproken (desnoods via huisbezoek) en gewezen op de mogelijkheden op (vervolg)scholing. Dit is nog geen wettelijke taak van het RMC/Leerplein, vandaar dat financiering heeft plaatsgevonden via de inzet van middelen uit het budget aanpak Jeugdwerkloosheid

Een duidelijke en sterke aanpak van de doelgroep die een uitkering aanvraagt door het geven van scholingsadviezen is een succes en heeft een preventieve werking op werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid. De RMC-scholingsadviezen voor deze doelgroep (> 23 jr.) vallen niet binnen de wettelijke reguliere taak. Deze taak is zo belangrijk dat besloten is de uitvoering in 2015 zeker te stellen door geld beschikbaar te stellen uit het afgeronde actieplan. Deze uitvoering kon ook in 2016/2017 voortgezet worden door middelen uit het plan van aanpak 'Samen naar een werkende toekomst' beschikbaar te stellen. Vanaf mei 2017 worden hiervoor ook middelen vanuit de Participatiewet ingezet.

De ambitie was om 450 scholingsadviezen te geven, naar verwachting wordt het voor 150 jongeren moeilijk om terug te keren naar school. Voor deze jongeren moet een ander traject (leer)werk worden ingezet.

Resultaat:

Er zijn over de periode van januari tot en met 21 december in totaal 527 scholingsadviezen uitgebracht, inclusief groepsvoorlichtingen (195 adviezen in de IJmond regio en 332 in de regio Kennemerland. Ongeveer 70% van de jongeren vraagt geen uitkering meer aan, of heeft geen uitkering meer nodig in het lopende jaar.

3. EVC trajecten

Via een EVC traject wordt getracht de werkervaring van een jongere om te zetten in een certificaat of diploma. Hiervoor worden de competenties en ervaringen van de jongere door een erkend bureau in beeld gebracht.

De doelgroep bestaat uit jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie die ruime werkervaring hebben opgebouwd in een specifieke beroepsrichting. In de RMC praktijk melden zich de laatste tijd meer jongeren bij het Leerplein die in hun zoektermijn van de aanvraag uitkering Participatiewet zitten. Dit betreft jongeren die voortijdig zonder diploma van school zijn gegaan, maar wel werkervaring hebben opgebouwd, onder andere in de detailhandel en horeca. Aangezien reguliere scholing voor deze groep jongeren lastig is, is een EVC traject een mooi instrument om hun werkervaring te verzilveren in de vorm van diploma's vakbekwaamheid, waarmee hun positie op de arbeidsmarkt wordt verbeterd. Daarnaast worden kosten voor een eventuele uitkering bespaard.

De ambitie was om 10 EVC trajecten te starten.

Resultaat:

De inzet van EVC trajecten is en succes gebleken. Van de 10 aangemelde en gestarte trajecten zijn er 8 succesvol afgerond via het behalen van een volledig certificaat (diploma vakbekwaamheid) en twee

deelnemers hebben een deelcertificaat vakbekwaamheid behaald. Hiermee hebben de betrokken jongeren een grote stap gezet naar het behalen van een kwalificatie op de arbeidsmarkt (door de branches erkende kwalificatie) en verstevigden zij hun positie. Op 8 september 2017 kregen de trotse jongeren, in aanwezigheid van familie en vrienden de certificaten uitgereikt in de raadszaal door de wethouders Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs.

4. Inzetten van de jongerenorganisatie Dream2work

De werkgroep heeft het besluit genomen om niet alles voor de jongeren uit te denken en te bepalen, maar ook een jongerenorganisatie zelf te betrekken bij de aanpak bestrijding jeugdwerkloosheid. Na een aantal gesprekken werd dan ook overeengekomen om een deel van het budget ter beschikking te stellen aan de jongerenorganisatie 'dream2work'. Dit is mede gedaan om ook na de actieperiode te kunnen blijven werken aan het verstevigen van de positie van kwetsbare jongeren.

Stichting Dream2Work is een jongerenorganisatie die jongeren en bedrijven met elkaar in contact brengt. In de regio's Haarlem en Den Helder helpen zij jongeren, in de leeftijd van 12 t/m 30 jaar, die zijn vastgelopen op gebied van onderwijs of werk. Er wordt gewerkt met de zelf ontwikkelde methodiek '7 Levels of Success'. Jongeren krijgen hierdoor een beter beeld van werk en praktische handvatten welke stappen zij moeten zetten richting het verwezenlijken van hun ambities.

Resultaat:

Het ter beschikking gestelde budget is als volgt besteed:

1.Bruggenbouwer Arbeidsmarkt & Samenleving

Ten eerste is de verstrekte subsidie ingezet om vanaf februari 2017 een Bruggenbouwer Arbeidsmarkt & Samenleving in staat te stellen om te bouwen aan een platform waar werk en jongeren visueel in beeld gebracht worden en waar informatie is te vinden over de methodiek "7 Levels of Success". De bruggenbouwer is daarnaast ingezet voor het versterken van de continuïteit van het platform.

2.Huisvesting

Ten tweede is de verstrekte subsidie ingezet voor huisvesting. Vanaf maart 2017 t/m juni 2018 heeft Dream2Work, een centraal gelegen locatie, *Stationsplein 80, 2011LM Haarlem*, als kantoor, trainingsruimte en ontmoetingsplek voor jongeren, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

3.Trainingen

Ten derde is de verstrekte subsidie ingezet voor het faciliteren van de trainingen met de methodiek "7 Levels of Success". Hieronder vallen trainingsmaterialen en inventaris.

Uitloop

In het schooljaar 2017/2018 zet Dream2Work de verstrekte subsidie in om vanaf september t/m juni een werkplek te faciliteren voor 1 fulltime student derdejaars Sociaal Werk (hbo) (4 dagen per week), 5 parttime studenten Sociaal Werk (hbo), teamcoach, secretaresse en vrijwilligers (5 bij de start).

Dream2Work biedt in het schooljaar 2017/2018 informatiebijeenkomsten, intakegesprekken, loopbaanbegeleiding voor jongeren in het schakeltraject "7 levels of Success" gedurende drie dagen.

5. Het event

Op donderdag 16 februari 2017 werd er in het kader van de landelijke 'Werkweek' een speciaal jongerenevent gehouden in het oude badhuis in Haarlem. Het thema was; 'Brand yourself'. De ervaring leert dan jongeren niet massaal op komen dagen bij dergelijke events, de opkomst was dan ook niet hoog. Toch hebben zeven jongeren zich aangemeld bij de organisatie 'dream2work'.

Ook bij de jobcoach van het Leerplein hebben zich drie jongeren aangemeld en werden er met een aantal jongeren gesprekken gevoerd over hun kansen, mogelijkheden en problemen.

Een aantal heeft de CV laten bijwerken en zij kregen een professionele foto aangeboden voor hun digitale CV.

Er werd deelgenomen door de gemeentelijke afdeling SZW en het Leerplein/RMC, het UWV, Dream2work en de 'Young talent factory' (uitzendbureau gericht op studerende jongeren).

6. De update van het plan van aanpak

Naar aanleiding van de update van het plan van aanpak werden de gemeenten gevraagd om door een bestandskoppeling vast te stellen welk aantal jongeren die niet op school zitten en ook geen startkwalificatie, uitkering of werk hebben.

Resultaat:

Totaal ging het hierbij in regionaal verband om 1480 jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie. Deze jongeren worden in de samenwerking tussen het Werkplein en Leerplein gesproken en waar mogelijk begeleid naar werk. 365 jongeren zijn hierdoor aan het werk gegaan in het schooljaar 2016-2017. 194 Jongeren zijn herplaatst naar leerwerktrajecten en andere voorzieningen, zoals dagbesteding. Een deel van de jongeren is inmiddels teruggekeerd naar school of zit in een hulpverleningstraject. Er is ook een restantgroep "niet-willers" of "niet-kunners". Deze jongeren worden opnieuw uitgenodigd en gesproken met als doel om ze alsnog richting school of werk te krijgen.

7. De financiën

Het Ministerie heeft in totaal een bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld voor de regionale aanpak in onze arbeidsmarktregio. Over de besteding hoeft geen verantwoording aan het Ministerie te worden afgelegd. Dit budget is als volgt verdeeld en besteed:

Scholingsadviezen	€ 50.000
EVC Trajecten	€ 17.000
Jongeren vouchers	€ 70.500
Subsidie Dream2Work	€ 30.000
Jongeren event	€ 250
Extra budget scholingsadviezen	€ 16.666
Kosten vorige actieperiode	€ 3.200
Totaal	€ 187.616

6. Regionale cijfers jeugdwerkloosheid

Hieronder staat een overzicht waarin de ontwikkeling van de jeugdwerkloosheid vanaf januari 2015 tot juli 2017 in de arbeidsmarktregio te zien is. Hier zien we over de hele linie een duidelijke daling van het aantal niet werkende jongeren tot 27 jaar.

NWW jongeren	jan-15	jun-15	jan-16	jun-16	jan-17	jun-17
Beverwijk						
15-27 jaar	239	218	306	215	177	121
15-23 jaar	88	68	94	67	43	25
Bloemendaal						
15-27 jaar	31	26	32	31	22	10
15-23 jaar	*	*	*	*	*	*
Haarlem						
15-27 jaar	777	618	872	675	586	364
15-23 jaar	247	195	260	210	181	119
Haarlemmerliede Ca						
15-27 jaar	20	15	19	11	12	*
15-23 jaar	*	*	*	*	*	*
Heemskerk						
15-27 jaar	181	199	239	172	141	89
15-23 jaar	67	68	91	58	42	20
Heemstede						
15-27 jaar	58	51	60	50	36	19
15-23 jaar	12	15	15	15	*	*
Velsen						
15-27 jaar	269	281	365	275	232	143
15-23 jaar	97	98	135	88	70	43
Zandvoort						
15-27 jaar	65	50	77	49	40	33
15-23 jaar	22	14	20	15	17	12
Totaal						
15-27 jaar	1640	1458	1970	1478	1246	781
15-23 jaar	547	471	625	464	368	226

*= Aantallen < 10 mogen ivm privacy niet worden vrijgegeven

De daling wat betreft niet werkende, werkzoekende jongeren heeft zich doorgezet. Per november 2017 bedroeg het totaal aantal werkzoekende jongeren tot 27 jaar over beide arbeidsmarktregio's 538*. Medio juni 2017 was dit aantal nog 1007. In januari 2015 bedroeg het aantal 2187 (zie tabel).

*regionale maandcijfers Arbeidsmarktinformatie Zuid-Kennemerland en IJmond.

'Het bestand dat geleverd is bestaat uit het NWW cijfers. Deze niet-werkende werkzoekenden (NWW) bestaan uit WW'ers, WWB'ers bij UWV bekend en overige werkzoekenden eventueel zonder uitkering, voor zover ingeschreven als werkzoekende bij UWV. UWV beschouwt de cijfers over NWW primair als een administratief gegeven. Deze cijfers worden in steeds sterkere mate bepaald door de registratie-processen van UWV en gemeenten. Omdat er voor het inschrijf-en registratieproces andere vereisten nodig zijn, wordt het NWW steeds minder bruikbaar voor het duiden van arbeidsmarktontwikkelingen of als ingrediënt voor een verhoudingsgetal/indicator.

Bijstand

De ontwikkeling van het aantal jongeren tot 27 jaar in de bijstand geeft een ander regionaal beeld te zien:

	Aantal per 01-01-2015	Aantal per 01-07-2017	Aantal per 01-01-2018
Haarlem/Zandvoort	236	370	391
Heemstede/IASZ	37	50	51
Heemskerk	51	81	64
Beverwijk	67	79	79
Velsen	52	165	161

Deze stijging wordt veroorzaakt door drie factoren:

- 1- Bij een aantrekkende economie zien we het positieve effect voor wat betreft het bijstandsvolume altijd pas later (het zogenoemde na-ijl effect).
- 2- Instroom van jongeren die voorheen onder de Wajong regeling vielen en vanaf 2015 onder de Participatiewet vallen, indien er sprake is van enig arbeidsvermogen.
- 3- Toename van het aantal statushouders tot 27 jaar in de bijstand.

Vanaf januari 2018 zien we dat de stijging afvlakt en er hier en daar zelfs weer een daling intreedt.

7. Conclusie en vervolg

De specifieke inzet op de jeugdwerkloosheid vanuit het Rijk wordt door ons als positief ervaren. Los van het feit dat er extra middelen ter beschikking komen voor een gerichte aanpak, bevordert het ook de samenwerking intern en extern. De uitgesproken ambities zijn allen gehaald, of zo goed als behaald. Belangrijker nog is het gegeven dat er door de extra aandacht en middelen een aantal jongeren op weg is geholpen richting werk, leer-werkbaan, scholing en het behalen van een startkwalificatie.

De bestaande samenwerking tussen het Jongerenteam van de afdeling Werk en Inkomen en het RMC/Leerplein van de gemeente Haarlem werd tijdens een aantal landelijke bijeenkomsten als een goed voorbeeld naar voren gebracht.

Ook de samenwerking met de twee betrokken Ministeries werd als prettig en constructief ervaren.

De aanpak en bestrijding van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten zal binnen de bestaande samenwerkingsconstructies zoveel mogelijk worden voortgezet, ook zonder de extra middelen van het Rijk.

De inzet van EVC trajecten voor jongeren wordt vanaf 2018 gecontinueerd. Naar aanleiding van een door de raad aangenomen motie zullen deze trajecten ook worden ingezet voor een bredere doelgroep.

De toepassing van een incentive richting werkgever kan worden voortgezet door het instrument 'tijdelijke loonkostensubsidie' in te zetten daar waar nodig. Dit instrument is opgenomen in de re-integratieverordening en biedt de werkgever een bedrag van € 500 per maand indien hij iemand met een zwakke positie op de arbeidsmarkt in dienst neemt. Dit geldt ook voor leer/werkbanen. Deze periode kan eventueel verlengd worden met drie maanden.

Het afgeven van scholingsadviezen voor de leeftijdsgroep 23-27 jaar zal worden voortgezet. Deze inzet zal door de regiogemeenten worden bekostigd uit het Participatiebudget.

Frans Van Buren, Afdeling Werk en Inkomen

Hanneke van der Meer, RMC/Leerplein

